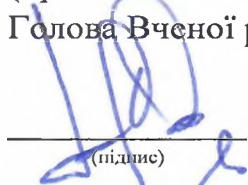

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»

«СХВАЛЕНО»

Вченою радою ДНУ «Інститут
модернізації змісту освіти»
(протокол № 6 від 28 червня 2023 р.)
Голова Вченої ради

Юрій САФОНОВ
(прізвище та ініціали)

«28» червня 2023 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Директор ДНУ «Інститут
модернізації змісту освіти»

Свген БАЖЕНКОВ
(прізвище та ініціали)

«28» червня 2023 р.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ
«Школа виховників джур»**

галузь знань:

01 Освіта/Педагогіка
назва відповідно до ліцензії

спеціальність:

011 «Освітні, педагогічні науки»
шифр та назва галузі знань

категорія слухачів:

педагогічні працівники закладів освіти,
керівники гуртків
назва категорії слухачів

Київ - 2023

Рецензенти:

Микола ТИМЧИК, старший науковий співробітник лабораторії національно-патріотичного виховання Інституту проблем виховання НАПН України, кандидат педагогічних наук, доцент

Михайло ПРОФОРУК – завідувач лабораторії національного виховання Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

Розробники:

Галина КОЛОМОЄЦЬ, начальник відділу науково-методичного забезпечення підвищення якості освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», кандидат педагогічних наук, старший дослідник, Заслужений працівник освіти України;

Тетяна МАЛЕЧКО, завідувач сектору забезпечення корекційно-розвиткової роботи відділу науково-методичного забезпечення змісту корекційної та інклюзивної освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», кандидат педагогічних наук, доцент;

Андрій ЛІСОТА, директор Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді;

Денис БОНДАРЧУК, заступник директора з виховної роботи Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді;

Олег БОНДАРЧУК, завідувачий відділом національно-патріотичного виховання дітей та молоді Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність освітньої програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти (далі – Програма) за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки галузь знань: 01 – освіта/педагогіка визначається суспільною значущістю та об’єктивною потребою держави в ефективному професійному розвитку педагогічних працівників освіти відповідно до вимог міжнародних стандартів та європейських критеріїв якості. Програма складена на принципах забезпечення безперервного професійного розвитку та підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників закладів освіти.

Цільова аудиторія – вчителі закладів загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, викладачі закладів вищої освіти, представники закладів позашкільної та післядипломної освіти.

Мета Програми – розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників закладів освіти в рамках Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (далі – гра «Джура»), необхідних для створення та забезпечення дієвості осередків гри «Джура» на місцях; удосконалення системи військово-патріотичного виховання сучасної молоді; створення умов для прояву активної громадянської позиції; формування національної гідності та національно-патріотичного виховання здобувачів освіти протягом навчального року у формі гурткової роботи.

Провідна ідея Програми - удосконалення умінь та навичок педагогічних працівників щодо формування у здобувачів освіти національно-патріотичної свідомості відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів, надання інформації щодо нормативно-правових документів, які регламентують основні ролі, завдання та кваліфікаційні характеристики здобувачів освіти, активізація процесу формування та закріплення навичок активного громадянства, основ самоврядування в учнівських та студентських колективах.

Обсяг Програми: 30 годин (1 ЄCTS).

Форма підвищення кваліфікації: змішана (очна/очно-дистанційна/дистанційна).

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

Загальна інформація	
Обсяг програми	30 годин (1 ЄCTS)
Наукова установа	Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Акредитаційна інституція	Міністерство освіти і науки України
Рівень освітньої програми	Підвищення кваліфікації

А	Мета освітньої програми	
	Науково-педагогічний супровід професійного розвитку педагогічних працівників закладів освіти (вчителі закладів загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, викладачі закладів вищої освіти, представники закладів позашкільної та післядипломної освіти), надання слухачам допомоги у підвищенні рівня фахової майстерності, професійних компетентностей, необхідних для створення та забезпечення дієвості осередків гри «Джура» на місцях; удосконалення системи військово-патріотичного виховання сучасної молоді; створення умов для прояву активної громадянської позиції; формування національної гідності та національно-патріотичного виховання здобувачів освіти протягом навчального року у формі гурткової роботи.	
В	Характеристика освітньої програми	
1	Функціональна спрямованість	Розвиток складових професійних компетентностей педагогічних працівників закладів освіти, необхідних для створення та забезпечення дієвості осередків гри «Джура» на місцях; удосконалення системи військово-патріотичного виховання сучасної молоді; створення умов для прояву активної громадянської позиції; формування національної гідності та національно-патріотичного виховання здобувачів освіти протягом навчального року у формі гурткової роботи.
2	Фокус освітньої програми	Акцент на розвиток компетентностей педагогічних працівників закладів освіти
3	Орієнтація освітньої програми	Модуль орієнтований на розвиток й удосконалення складових професійних компетентностей педагогічних працівників закладів освіти.
4	Особливості освітньої програми	Програма спрямована на теоретичну та практичну підготовку фахівців з організації постійно діючих осередків гри «Джура» (діяльність роїв, створення і розгортання куренів) та здійснення національно-патріотичного виховання учасників гри протягом навчального року у формі гурткової роботи. Навчання за дистанційною складовою Програми може відбуватися у зручний час та з будь-якого електронного пристрою. Компонент Програми є авторським творчим продуктом, самодостатніми освітніми модулями, які можуть викладатися окремо за запитом слухачів/слухачок з отриманням сертифікатів.

5	Цільова група	Педагогічні працівники закладів освіти (вчителі закладів загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, викладачі закладів вищої освіти, представники закладів позашкільної та післядипломної освіти)
С	Професійні вимоги (компетенції) та продовження навчання	
1	Професійні вимоги (компетенції)	Визначає посадова інструкція
2	Продовження навчання	Програма передбачає можливість подальшого розширення та поглиблення знань, умінь, навичок, розвитку компетентностей у системі післядипломної педагогічної освіти.
D	Стиль та методика навчання	
1	Підходи до викладання та навчання	Навчання відбувається з використанням сучасних інтерактивних інформаційних та цифрових технологій: інтерактивні лекції, тренінги, тематичні вебінари, практичні завдання на вирішення організаційно-методичних ситуацій, активні посилання на офіційні документи, корисні матеріали для скачування: презентації, алгоритми дій, рекомендації, поради, тощо. Дистанційна форма організації освітнього процесу буде забезпечуватися на електронній платформі
2	Система оцінювання	Результати навчання за Програмою оцінюються (зараховано/не зараховано) за результатами тестування; отримання сертифікату за успішне проходження навчання та підсумкового тестування.
E	Програмні компетентності	
1	Загальні	Відкритість до змін Здатність критично оцінювати фактори спротиву змінам і системно здійснювати їх усунення.
		Інформаційно-цифрова компетентність Здатність особистості ефективно використовувати можливості сучасних ІКТ та орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб, правильно їх використовувати у повсякденному та професійному житті.

		<p>Культура якості освіти Здатність застосовувати інструменти забезпечення якості освіти</p>
		<p>Лідерські якості Здатність продукувати нові ідеї, формулювати аргументовані висновки у сфері професійної діяльності. Здатність організовувати, згуртовувати колектив учнів/учениць в освітньому процесі, здійснювати конструктивний і позитивний вплив у професійному оточенні задля досягнення спільних цілей.</p>
		<p>Правова культура Здатність застосовувати міжнародні, європейські та національні політичні, стратегічні та нормативні документи з розвитку освіти.</p>
		<p>Мовно-комунікативна Здатність уміти вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми культури професійного спілкування. Здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій).</p>
		<p>Соціально-громадянська відповідальність Здатність особистості діяти активно, відповідально й ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного громадянського суспільства; усвідомлювати й сповідувати цінності громадянського суспільства;</p>
2	Професійні	<ul style="list-style-type: none"> - здатність керуватися в професійній діяльності законами і нормативними-правовими документами; - здатність використовувати у практичній діяльності сучасні технології розвитку; - здатність генерувати нові ідеї (креативність); - здатність нести персональну відповідальність за реалізацію завдань організації та створення осередків гри «Джура» на місцях; національної гідності та національно-патріотичного виховання здобувачів освіти протягом навчального року у формі гурткової роботи.

F	Прогнозовані результати навчання
	Здатність застосовувати виховний потенціал військово-спортивних ігор в освітньому процесі;
	розуміє значення Всеукраїнської військово-патріотичної дитячо-юнацької гри «Сокіл» («Джура») у виховній діяльності здобувачів освіти, володіє термінологією та розуміє їх значення: «знання про патріотизм», «бажання виявляти патріотизм», «готовність проявляти патріотизм», «уміння проявляти патріотизм у поведінці»
	здатність розробляти індивідуальні програми розвитку, сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії, застосовувати методи роботи, навчальні матеріали та завдання для розвитку пізнавальної діяльності здобувачів освіти;
	здатність застосовувати принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти і розумного пристосування для забезпечення доступності (фізичної, інформаційної тощо) здобуття освіти;
	здатність застосовувати, для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності, навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, підтримування їх прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
30 годин (1 ЄКТС)

Модуль. Організація Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у закладах освіти.	Лекції	С/р	Всього годин
Тема 1. Історія та передумови гри «Джура». Методика гри «Джура».	2	4	6
Тема 2. Виховні можливості гри «Джура» та особливості її впровадження в освітню практику закладів загальної середньої та позашкільної освіти.	4	2	6
Тема 3. Організаційно-педагогічні умови і особливості патріотичного виховання під час гри «Джура».	4	1	5
Тема 4. Зміст, форми і методи патріотичного виховання школи виховників джур.	4	2	6
Тема 5. Методичні основи використання військово-спортивних ігор.	4	1	5
Разом	18	10	28
Підсумковий контроль			2
Всього годин			30

Зміст тем

Тема 1. Історія та передумови гри «Джура». Методика гри «Джура»

Українські дитячі та молодіжні громадські організації (громадські об'єднання): історія та сучасність. Виховні традиції українського козацтва.

Роль та функції в осередку гри (курені та рою на початковому етапі і при розгортанні куреня). Як стати вихованцем. Головні компоненти гри. Умови проведення підсумкових освітніх наметових таборів. Ідейні засади «Джури»: три головні обов'язки, кодекс лицарської честі (закон джур).

Скаутський метод. Рій (як започаткувати виховну діяльність на місці). Курінь як повноцінний осередок гри. Як з одного рою розгорнути курінь.

Формування Ради ройових, курінної старшини. Рада ройових як основний інструмент організації самовиховного процесу. Вступ в осередок гри. Відзначення та перестороги. Припинення участі в грі. Виключення. Проектний метод, як навчати дітей цьому методу. Програма гри «Джура».

Тема 2. Виховні можливості гри «Джура» та особливості її впровадження в освітню практику закладів загальної середньої та позашкільної освіти

Проблема виховання патріотизму у психолого-педагогічній теорії та практиці. Особливості виховання патріотизму у закладах освіти. Виховний потенціал військово-спортивних ігор. Форми діяльності протягом року. Особливості організації та проведення змагання протягом року, акції, заходів та інших активностей, вишколи та табір.

Типові правила та умови організації проведення таборуваль. Організація та проведення підсумкових етапів гри «Джура». Суддівська колегія, таборова старшина, впорядники, організатори.

Тема 3. Організаційно-педагогічні умови і особливості патріотичного виховання під час гри «Джура»

Організаційно-педагогічні умови виховання патріотизму засобами військово-патріотичних ігор - як сукупність педагогічних дій та взаємодію суб'єктів педагогічного процесу, які сприяють ефективності виховання патріотизму здобувачів освіти завдяки використанню виховного потенціалу військово-патріотичних ігор.

Що необхідно враховувати при створенні організаційно-педагогічних умов? Удосконалення та урізноманітнення методичного забезпечення педагогів закладів загальної середньої освіти та закладів позашкільної освіти щодо впровадження військово-патріотичних ігор у практичну діяльність.

Тема 4. Зміст, форми і методи патріотичного виховання школи виховників джур

Змістово-методичне забезпечення патріотичної вихованості виховників джур. Організація методичної роботи з педагогами щодо патріотичного виховання виховників джур засобами військово-патріотичних ігор. Створення методичної бази військово-патріотичних ігор, готових до використання в школі виховників джур.

Тема 5. Методичні основи використання військово-спортивних ігор

Особливості використання військово-спортивних ігор на уроках фізичної культури у закладах загальної середньої освіти через варіативний модуль «Військово-спортивні ігри» та використання виховного потенціалу військово-спортивних ігор в позашкільній діяльності закладів загальної середньої освіти, закладів професійної освіти через навчальну програму факультативу, курсу за вибором, гуртка «Патріотичні військово-спортивні ігри».

Список використаної літератури

Нормативно-правові документи

1. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII «Про освіту».
2. Закон України від 06.12.1991 № 1932-XII «Про оборону України».
3. Закон України від 16.07.2021 №1702-IX «Про основи національного спротиву»
4. Закон України від 25.03.1992 №2232-XII «Про військовий обов'язок і військову службу».
5. Указ Президента України від 04.01.1995 № 14/95 «Про відродження історико-культурних та господарських традицій Українського козацтва».
6. Указ Президента України від 25.10.2002 № 948/2002 «Про Концепцію допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді».
7. Указ Президента України від 12.06.2015 № 334/2015 «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді».
8. Указ Президента України від 18.05.2019 № 286/2019 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання».
9. Постанова КМУ від 07.12.2016 № 999 «Про затвердження Типового положення про координаційну раду з питань національно-патріотичного виховання при місцевій державній адміністрації».
10. Постанова КМУ від 09.10.2020 № 932 «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки».
11. Розпорядження КМУ від 22.05.2019 № 352-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура»)».
12. «Гра «ДЖУРА» у дитячих таборах, закладах оздоровлення та відпочинку», Методичні рекомендації розроблені та затверджені Міністерством освіти і науки України, Міністерством соціальної політики України, Українським державним центром туризму і краєзнавства учнівської молоді, Державним підприємством «Український дитячий центр «Молода гвардія», Київ, 2016.
13. «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та Методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 16.06.2015 № 641.
14. «Про затвердження складу та регламенту роботи Головного штабу з організації та проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)» від 07.02.2019 № 155.

Основні література

1. Александрова В. А., Виховання у старшокласників громадянськості [Текст]/В.А. Александрова// Класному керівнику.- 2016.-№8.-С. 37-45.
2. Бех, Іван. Патріотичне і громадянське виховання: лінії зіткнення та розмежування [Текст] / І. Бех // Рідна школа. - 2016. - № 8-9. - С. 8-10.

3. Бех, Іван. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді [Текст] / І. Бех, К. Чорна // Шкільний світ. - 2014. - № 23. - С. 5-21.

4. Большакова, Н. О. Проектування системи національно-патріотичного виховання в школі [Текст] / Н. О. Большакова // Виховна робота в школі. - 2015. - № 12. - С. 18-26.

5. Буйна, Н. А. Взаємодія школи, сім'ї, громадськості у формуванні свідомого громадянина-патріота [Текст] / Н. А. Буйна // Виховна робота в школі. - 2016. - № 2. - С. 8-10.

6. Варава, Н. М. Національно-патріотичне виховання учнівської молоді засобами позашкільної освіти [Текст] / Н. М. Варава // Виховна робота в школі. - 2016. - № 11. - С. 6-9.

7. Відмиш Л. І. Система національного виховання: шляхи і засоби реалізації / Л. І. Відмиш // Виховна робота в школі. - 2011. - № 8. - С. 7-10.

8. Волкова, Н. П. Виховання патріотизму в родині [Текст] : батьківські збори / Н. П. Волкова // Виховна робота в школі. - 2016. - № 3. - С. 34-36.

9. Гнатюк В. Національне виховання як складова у побудові громадянського суспільства / В. Гнатюк // Світ виховання. - 2004. - № 1. - С. 33-36.

10. Дем'янюк Т. Інноваційні технології громадянського виховання / Т. Дем'янюк // Директор школи. - 2008. - №10. - С. 10-12.

11. Капелько, І. І. Формування національної свідомості засобами родинно-патріотичного виховання та шляхом використання інформаційно-комунікаційних технологій [Текст] / І. І. Капелько // Педагогічна майстерня. - 2017. - № 1. - С. 27-31.

12. Кіндрат В. К. Формування патріотизму в школярів у концепції В. О. Сухомлинського / В. К. Кіндрат // Педагогіка і психологія. - 1998. - № 3. - С. 56-63.

Додаткова література

<https://mon.gov.ua/ua> - Міністерство освіти і науки України

<https://www.facebook.com/UAMON/> - Фейсбук сторінка МОН

<http://ukrjuntur.org.ua/> - сайт Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді

<https://bitly.su/bfB6l9Tn> - фейсбук сайту Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді